

Sesijas dokuments

B9-0504/2022

21.11.2022

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

iesniegts, noslēdzot debates par Komisijas paziņojumu

iesniegts saskaņā ar Reglamenta 132. panta 2. punktu,

par lopkopības un lielo plēsēju aizsardzību Eiropā
(2022/2952(RSP))

Herbert Dorfmann, Norbert Lins, Daniel Buda, Alexander Bernhuber
PPE grupas vārdā

Eiropas Parlamenta rezolūcija par lopkopības un lielo plēsēju aizsardzību Eiropā (2022/2952(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Reglamenta 132. panta 2. punktu,
- A. tā kā savvaļas dzīvnieku migrāciju nosaka daudzi sarežģīti faktori, kam ir negatīva ietekme uz barības ķēdēm (klimata pārmaiņas, augsts aizsardzības statuss, populācijas pieaugums) un kas apgrūtina mājas un savvaļas sugu līdzāspastāvēšanu;
- B. tā kā likumdošanas pasākumi, piemēram, Dzīvotņu direktīva¹ un starptautiskie līgumi, piemēram, Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību (Bernes konvencija), ir veicinājuši lielo plēsēju, tostarp vilku, populācijas atjaunošanos; tā kā lielo plēsēju skaits kontinentālajā Eiropā ir ievērojami pieaudzis — laikā no 2012. līdz 2016. gadam Eirāzijas lūšu skaits ir palielinājies līdz 8000–9000, brūno lāču skaits līdz 15 000–16 000, bet vilku skaits līdz 17 000; tā kā šie dati ir vairāk nekā piecus gadus veci; tā kā Starptautiskā Dabas un dabas resursu aizsardzības savienība (*IUCN*) jau 2018. gadā klasificēja vilkus par sugu, kurai izmiršana vairs nedraud, ņemot vērā to skaita kraso pieaugumu;
- C. tā kā lielle plēsēji ir ļoti mobili un to populācija var izplatīties lielos ģeogrāfiskos apgabalos pāri valstu robežām ES un ārpus tās, radot situācijas, kad vienai un tai pašai populācijai vienā reģionā ir aizsargājamas sugas statuss, bet kaimiņu reģionā tā pakļauta populācijas kontroles pasākumiem, bet vēl citā reģionā tā joprojām ir klasificēta kā tāda, kurai nepieciešama stingra aizsardzība, neraugoties uz to, ka sugai kā tādai visur it kā ir vienāds aizsardzības statuss; aicina īstenot zinātniski pamatotu pieeju, ņemot vērā populācijas lielumu dalībvalstīs kopumā;
- D. tā kā mājlopus, īpaši, kad tie ganās ganībās un uzturas atklātās ganību sistēmās, apdraud lielle plēsēji, kuru kļūst arvien vairāk, īpaši kalnu un mazapdzīvotos reģionos, kur ganīšana ir nepieciešama, lai saglabātu par prioritārām atzītas dzīvotnes, kā arī blīvāk apdzīvotos lauku apvidos, kur vilki var negatīvi ietekmēt lauku apvidu ilgtspējīgu attīstību un dzīves kvalitāti gan tradicionālās lauksaimniecības, gan tūrisma ziņā; tā kā blīvi apdzīvotos un urbanizētos reģionos, kuros ir maz lielu dabas rezervātu, mājdzīvnieki ir apdraudētāki;
- E. tā kā tradicionālās kalnu ganības un pļavu ganību sistēmas arvien vairāk tiek pamestas vides, lauksaimniecības un sociālekonomisko problēmu dēļ, kas saistītas ar grūtībām nodarboties ar lauksaimniecību lielo plēsēju sugu tiešā tuvumā, un tas nenovēršami noved pie konfliktējošiem dabas aizsardzības mērķiem; tā kā 50 % no visām aitām Eiropas kontinentālajā daļā dzīvo vismaz vienas lielo plēsēju sugas tuvumā;

¹ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.)

- F. tā kā ir pierādījies, ka preventīvie pasākumi nav pietiekami efektīvi līdzaspastāvēšanas konfliktu novēršanai, tie prasa vairāk darbaspēka, rada nesamērīgas izmaksas lauksaimniekiem un būtiski ietekmē ainavu; tā kā kompensācijas maksājumi, ko reglamentē valstu līmenī, Eiropas Savienībā atšķiras un bieži vien netiek ņemts vērā viss nodarītā kaitējuma apmērs, nemaz nerunājot par neatgriezenisku daudzu vietējo šķirņu ģenētiskā mantojuma zudumu,
1. uzsver, ka ES ir jākoncentrējas uz pienācīgu bioloģiskās daudzveidības pārvaldību, lai nodrošinātu visu sugu un ekosistēmu līdzsvarotu attīstību; norāda, ka, lai gan bioloģiskās daudzveidības politika ir pozitīvi ietekmējusi lielo plēsēju sugu atjaunošanos ES, jāatzīst, ka šo sugu populācijas pieaugums noved pie vides, lauksaimniecības un sociālekonomiskām problēmām un ka saskaņā ar Dzīvotņu direktīvas 2. panta 3. punktu, būtu jāveic vairāk pasākumu, lai panāktu efektīvus kompromisus, izmantojot reģionālāku pieeju;
 2. uzsver, ka ir svarīgi uzlabot savvaļas dzīvnieku un augu veselības uzraudzību, kas ir būtiska tieši vilku gadījumā, ņemot vērā to krustošanos ar suņiem; prasa izstrādāt standartizētu politiku jaukteņu noteikšanai un pārredzamu pieeju, tostarp pārrobežu apmaiņu ar vilku DNS paraugiem starp pētniecības iestādēm; aicina Komisiju un dalībvalstis apsvērt lielo plēsēju uzbrukumu ietekmi uz dzīvnieku labturību, tostarp tādus faktorus kā ievainojumi, aborti, zemāka auglība, dzīvnieku vai veselu ganāmpulku zaudēšana un sargsuņu bojāeju, kā arī uz cilvēku labklājību, tostarp ienākumu zudumu un augstākas darba un materiālu izmaksas, kā arī iespējamus ievainojumus vai dzīvības apdraudējumu;
 3. atzinīgi vērtē to, ka darba kārtības punkts „Grozījumu priekšlikums: Vilka (*Canis lupus*) pārceļšana no Konvencijas II uz III pielikumu” ir iekļauts Bernes konvencijas Pastāvīgās komitejas 42. sanāksmes darba kārtībā; uzsver, ka vilku populācijas stāvoklis, raugoties uz Eiropu kopumā, pieļauj aizsardzības statusa pazemināšanu un līdz ar to arī ierosinātā grozījuma pieņemšanu;

Pasākumi

4. aicina Komisiju un dalībvalstis atzīt, ka pašreizējie pasākumi, tostarp žogi un sargsuņi, nespēj pienācīgi novērst uzbrukumus un nodrošināt harmonisku līdzaspastāvēšanu; prasa, īstenojot preventīvus pasākumus un apsverot atkāpes, ņemt vērā reljefa raksturu un citus dominējošos faktorus, piemēram, tūrismu, kas ir svarīgs attiecīgajās teritorijās; aicina Komisiju un dalībvalstis gadījumos, kad pieaug lielo plēsēju populācijas, atzīt, ka ir svarīgi izstrādāt un piemērot uzraudzītus kontroles pasākumus saskaņā ar Dzīvotņu direktīvu, pamatojoties uz zinātniskiem pierādījumiem;

Aizsardzības statusa un pārrobežu pārvaldības plānu novērtējums

5. aicina Komisiju regulāri novērtēt sugu saglabāšanās statusa sasniegšanā panākto progresu bioģeogrāfisko reģionu un/vai ES mēroga populāciju līmenī un novērtēt savvaļas dzīvnieku izplatību, pamatojoties uz zinātniskiem pierādījumiem un indivīdu un gēnu plūsmu apmaiņu starp apakšpopulācijām, ņemot vērā sugu lielo pārrobežu mobilitāti, un veikt aizsardzības statusa pielāgošanu, tiklīdz ir sasniegts vēlamo aizsardzības statuss; aicina Komisiju un dalībvalstis vēl vairāk pastiprināt pārrobežu sadarbību un izstrādāt pārrobežu pārvaldības plānus, kas atbilstu bioģeogrāfiskajiem

reģioniem un/vai populāciju lielumam; aicina Komisiju atvēlēt līdzekļus bioloģiskās daudzveidības pētījumiem, lai atjauninātu lielo plēsēju sadalījuma un blīvuma kartes; uzskata, ka, lai sagatavotu precīzas aplēses, šie pētījumi vajadzības gadījumā būtu jāveic visā Eiropā, jo šīs sugas ir ļoti mobilas; uzskata, ka ir vairāki bioģeogrāfiskie reģioni, kur lielo plēsēju aizsardzības statuss ir labvēlīgs, bet kur tie joprojām ir klasificēti kā tādi, kam nepieciešama stingra aizsardzība; aicina cieši uzraudzīt ES politiku attiecībā uz lielajiem plēsējiem, lai apmierinoši atrisinātu jautājumu par labvēlīgu aizsardzības statusu, pamatojoties uz reālistiskiem datiem, kas rāda, ka lielo plēsēju blīvums dažādās Eiropas daļās ir atšķirīgs; aicina Komisiju nekavējoties izstrādāt novērtējuma procedūru, lai varētu grozīt populāciju aizsardzības statusu konkrētos reģionos, tiklīdz ir sasniegts vēlamais, Dzīvotņu direktīvas 19. pantā paredzētais aizsardzības statuss;

Atbrīvojumi

6. aicina Komisiju un dalībvalstis aktīvi palīdzēt reģioniem, kuri saskaras ar pieaugošiem līdzaspastāvēšanas konfliktiem, ņemot vērā to, ka būtisks kaitējums tiek nodarīts gan savvaļas dzīvniekiem, gan lopkopībai, ļaujot tiem izmantot Dzīvotņu direktīvas 16. pantā paredzēto elastību; aicina šo pantu interpretēt un piemērot tā, lai tiktu ņemta vērā daudzveidība visā Eiropas Savienībā, un ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm, reģioniem un ieinteresētajām personām nodrošināt pārvaldības pieeju bioģeogrāfisko reģionu un/vai populāciju līmenī, ņemot vērā situāciju visās dalībvalstīs; aicina Komisiju precizēt spēkā esošās pamatnostādnes par sugu stingru aizsardzību attiecībā uz Dzīvotņu direktīvas 12. un 16. pantā noteikto pienākumu interpretāciju, ņemot vērā lielo plēsēju populāciju pieaugumu un pieaugošos līdzaspastāvēšanas konfliktus;
7. uzsver, ka ir jābūt iespējai nodarboties ar lopkopību bez nesamērīgi dārgiem un pastiprinātiem aizsardzības pasākumiem, kas negatīvi ietekmē iespējas nodarboties ar lauksaimniecību lauku apvidos; aicina Komisiju novērtēt, kā lielo plēsēju skaita pieaugums Eiropā ietekmē bioloģisko daudzveidību, lauku kopienas un lauku tūrismu, tostarp paaudžu maiņu lauksaimniecībā;

Kalnu saimniecības

8. uzsver, ka klimata pārmaiņas, ekonomikas krīze un lielo plēsēju skaita palielināšanās smagāk ietekmē lopkopības saimniecības Alpu apgabalos; norāda, ka kalnu apvidos saimniecības ir mazas un saskaras ar augstām papildu izmaksām, taču tām ir svarīga nozīme kalnu ainavu un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā reģionos, kur tas nav vienkārši; tā kā lielie savvaļas zālēdāji ir izzuduši vai vēl nav reintrodukti, taču tie ir izmaksu ziņā efektīvs dabā rodams instruments, ar ko novērst un mazināt klimata pārmaiņu sekas, piemēram, savvaļas ugunsgrēkus; norāda, ka saskaņā ar Dzīvotņu direktīvu īpaši aizsargājamas ir tādas teritorijas kā sugām bagātas *Nardus* pļavas ar silikātu substrātu kalnu apvidos un Alpu un subalpu kalņainas augsnes pļavas; norāda, ka galvenais šo teritoriju saglabāšanas faktors ir ekstensīva ganīšana; norāda, ka vilku populācijas pieaugums apvienojumā ar aizsardzības pasākumu neizpildāmību topogrāfiski galējās vietās, piemēram, kalnainos un mazapdzīvotos apgabalos, izraisa ganību pamešanu; aicina Komisiju ar izlēmīgu rīcību un konkrētiem risinājumiem aizsargāt un saglabāt tradicionālo lauksaimniecības praksi, piemēram, ganību

lopkopību, lauksaimniecības ganību modeli, UNESCO atzīto vasaras ganību praksi un ganību lopkopju dzīvesveidu; atzīst, ka dažas no šīm praksēm var iekļaut ierosinātajā to iespējamo lauksaimniecības prakšu sarakstā, kuras finansē no ekoshēmām, taču tas var novest pie iekļaušanās savvaļas dzīvotnēs; aicina Komisiju izveidot apstākļus, kas ļautu aizsargāt ganības tajos gadījumos, kad ganāmpulku aizsargāšanas pasākumi nav realizējami;

Uzraudzība

9. uzsver, ka laba uzraudzība ir galvenais priekšnoteikums sekmīgai lielo plēsēju pārvaldībai, bet dalībvalstis izmanto dažādas apsekošanas un uzraudzības metodes; aicina Komisiju un dalībvalstis saskaņot dalībvalstu vidū zinātniski pierādītas uzraudzības metodes un uzraudzīt lielo plēsēju populāciju, ņemot vērā pārrobežu dimensiju, liekot uzsvāru uz biogeogrāfiskiem reģioniem un katras ekosistēmas īpatnībām; prasa savlaicīgi un pārredzami darīt sabiedrībai pieejamus uzraudzības rezultātus; turklāt aicina Komisiju un dalībvalstis zinātniski izpētīt, kā vislabāk samazināt plēsēju uzbrukumus lauksaimniecības dzīvniekiem un to radīto kaitējumu, kā arī veikt ietekmes novērtējumu par aktīvu pārvaldības metožu īstenošanu;

Finansējums

10. aicina Komisiju un dalībvalstis Biodaudzveidības stratēģijas 2030. gadam un Dzīvotņu direktīvas ietvaros noteikt pienācīgas ilgtermiņa finansēšanas iespējas gan kopējās lauksaimniecības politikas ietvaros, gan (jo īpaši) ārpus tās, lai nodrošinātu piemērotus preventīvos pasākumus un pienācīgu kompensāciju lauksaimniekiem un tādējādi nodrošinātu lielo plēsēju un ilgtspējīgu lopkopības metožu līdzāspastāvēšanu, nesamazinot vispārējos ES kopējās lauksaimniecības politikas mērķus; aicina Komisiju atzīt, ka lielo plēsēju uzbrukumu skaita pieaugums nozīmē, ka pieaug arī mājlopu aizsardzībai vajadzīgie resursi un kompensācijās izmaksājamās summas, kas savukārt rada risku, ka līdzekļi no lauku attīstības programmām, kuras bijušas izveidotas, lai palīdzētu sasniegt svarīgus kopējās lauksaimniecības politikas mērķus, tiks izlietoti sugu saglabāšanai; uzskata, ka kompensācijas, ko pēc uzbrukuma saņem lopkopji, dalībvalstīs atšķiras; uzskata, ka šī kompensācija ir jāiekļauj valsts atbalsta grupu atbrīvojumā; aicina Komisiju apsvērt iespēju atcelt tās savas lauksaimniecības pamatnostādnes, kurās lielo plēsēju nodarītā kaitējuma kompensēšana tiek uzskatīta par valsts atbalstu, jo ražotājiem nodarītie zaudējumi nav saistīti ar viņu lauksaimniecisko darbību;

o

o o

11. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Komisijai.